

(ISSN: 2587-0238)

Özkaral, T.C., Genç, M. & Özkarpuzcu, C. (2026). ABD (Arkansas Eyaleti) ve Türkiye Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarının İçerik Boyutu Açısından İncelenmesi, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 11(32), 72-96.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.801>

Article Type (Makale Türü): Araştırma Makalesi

ABD (ARKANSAS EYALETİ) VE TÜRKİYE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARININ İÇERİK BOYUTU AÇISINDAN İNCELENMESİ

Tuğba Cevriye ÖZKARAL

Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye, ozkaraltugba@gmail.com

ORCID: 0000-0003-4595-816X

Melike GENÇ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye, melikegenc3112@gmail.com

ORCID:0009-0001-2311-7557

Cennet ÖZKARPUZCU

Yüksek Lisans Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye, cennet42@gmail.com

ORCID: 0009-0009-2610-8347

Gönderim tarihi: 18.12.2025

Kabul tarihi: 17.02.2026

Yayın tarihi: 15.03.2026

ÖZ

Küreselleşen dünyada iyi bir vatandaş yetiştirmek oldukça önem arz etmektedir. Eğitim sisteminde bu görevin Sosyal Bilgiler dersine düştüğü düşünülmektedir. Çünkü Sosyal Bilgiler dersinin temel amaçlarından bir tanesi de “etkin vatandaş” yetiştirmektir. Bundan dolayı çağın gerekliliklerine yer veren ve ayak uydurabilen iyi bir öğretim programı hazırlamak oldukça önemli görülmektedir. Yapılan çalışma kapsamında ABD (Arkansas eyaleti) ve Türkiye Sosyal Bilgiler öğretim programları içerik çerçevesi kapsamında karşılaştırılmaya çalışılıp benzerlikleri ve farklılıkları ortaya konulmak istenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman incelemesi kullanılmış olup, eldeki veriler betimsel analiz tekniğiyle analiz edilmeye çalışılmıştır. Arkansas Sosyal Bilgiler Akademik Standartları K8 ve Türkiye’de Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerinin öğretim programları ana veri kaynağı olarak kullanılmıştır. İçerikler okuyucunun daha iyi anlayabilmesi açısından tablolar halinde karşılaştırmalı olarak verilmiştir. Arkansas’ta Sosyal Bilgiler dersi anasınıfından başlamakta ve sekizinci sınıfa kadar devam etmektedir ve 7. ve 8. Sınıflara ek olarak Arkansas Tarihi ayrı bir ders olarak verilmektedir. Türkiye’deki durum ise oldukça farklıdır. Türkiye’de anasınıfı eğitiminde “Sosyal Bilgiler” eğitimine karşılık gelen bir alan bulunmazken; ilkökul 1 2, 3. sınıfta Sosyal Bilgiler dersinin karşılığı “Hayat Bilgisi” dersi olarak karşımıza çıkmaktadır. 4, 5, 6 ve 7. sınıflarda ise Sosyal Bilgiler okutulmaktadır. 8. Sınıfta ise öğrencilere T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi okutulmaktadır. Arkansas’ta Sosyal Bilgiler dersinin anasınıfından 8. sınıfa kadar verilmesinin dersin bütünlüğü açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca Arkansas’ta birincil ve ikincil kaynakların üzerinde anasınıfından itibaren durulması çocukları araştırma yaparken ana kaynağa yönlendirmesi açısından oldukça gerekli ve yerinde bulunmuştur. Bunun Türkiye’de uygulanmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Sosyal Bilgiler, Türkiye, Arkansas, Öğretim programı.

Sorumlu Yazar: Doç. Dr., Tuğba Cevriye ÖZKARAL, Necmettin Erbakan Üniversitesi, ozkaraltugba@gmail.com

Etik Kurul Onayı: Bu çalışma etik kurul onayı gerektirmemektedir.

İntihal/Etik: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir.

AN EXAMINATION OF THE CONTENT OF SOCIAL STUDIES CURRICULUMS IN THE USA (ARKANSAS STATE) AND TURKEY

ABSTRACT

In a globalized world, raising well-rounded citizens is considered extremely important. This task is deeply embedded within the Social Studies curriculum in the education system, as one of the fundamental aims of Social Studies lessons is to cultivate "active citizens." Therefore, a well-structured curriculum that incorporates and adapts to the demands of the age is deemed crucial. This study attempts to compare the content frameworks of the Social Studies curricula in the USA (Arkansas state) and Turkey, highlighting their similarities and differences. The study utilizes qualitative research methods, specifically document analysis, and the available data is being analyzed using descriptive analysis technology. The Arkansas Social Studies Academic Standards K8 and the Turkish Century Education Model (TYMM) curricula for Life Skills, Social Studies, and Turkish Revolution History and Atatürkism in Turkey were used as the primary data sources. In Arkansas, Social Studies is taught from kindergarten to eighth grade, with Arkansas History offered as a separate subject in grades 7 and 8. The situation in Turkey is quite different. In Turkey, there is no equivalent subject for "Social Studies" in kindergarten; in grades 1, 2, and 3, Social Studies is taught as "Life Skills." Social Studies is taught in grades 4, 5, 6, and 7, while in 8th grade, students are taught Turkish Revolution History and Atatürkism. It is considered important that Social Studies is taught from kindergarten to 8th grade in Arkansas for the sake of the curriculum's integrity. Furthermore, the emphasis on primary and secondary sources from kindergarten onwards in Arkansas is considered necessary and appropriate, guiding children towards primary sources when conducting research. It is believed that implementing this in Turkey would be beneficial.

Keywords: Social Studies, Türkiye, Arkansas, curriculum.

GİRİŞ

Eğitim hayat boyu devam eden bir olgudur ve zorunlu eğitim kapsamında hayatın belli bir döneminde, belirli program ve standartlar dahilinde öğrencilere istenilen davranışları kazandırmak için aracı olarak kullanılmaktadır. Eğitim alındıktan sonra bireyde gözlemlenebilen veya ölçülebilen bir davranış değişikliği olmalıdır ve bu değişiklik bireyin yaşamına olumlu etkilerde bulunmalı, birey yaşamına uygulayabilmelidir. İstendik bir eğitimin verilmesi ise o eğitime uygun bir programın geliştirilmesi ve kullanılması ile sağlanabilir (Safalı, 2022).

TDK’de eğitim programı “eğitimi düzenleyen ve yönlendiren sistem” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2026). Çetinkaya ve Tabak (2019) eğitim programlarını eğitim- öğretim sürecinin haritası olarak görmüşler ve eğitim programlarını şöyle açıklamışlardır: “eğitimde ne hedeflendiği, bu hedeflerin hangi içerikle gerçekleştirileceği, bu hedeflere nasıl ulaşılabileceği ve hedeflere ulaşılma düzeyinin nasıl ölçüleceğini belirler” (Çetinkaya ve Tabak, 2019). Özdemir (2009) ise aynı zamanda uygulanmakta olan eğitim programlarının toplumun ihtiyaç ve beklentilerine, bireylerin ilgi, ihtiyaç ve özelliklerine, bilim ve teknolojiadaki gelişmelere, konu alanındaki değişme ve gelişmelere uygun olup olmaması bakımından değerlendirilmesi gerektiği düşüncesindedir. Eğitim programı öğretim programı ile karıştırılmaktadır (Özdemir, 2009). Öğretim programı eğitim programı doğrultusunda öğrenciye kazandırılması düşünülen özelliklerin ders kümeleri olarak planlanmasıdır. Okulda ya da okul dışında bireye kazandırılması planlanan bir dersin öğretimiyle ilgili tüm etkinlikleri kapsayan yaşantılar düzeneğidir (Yağcı, 2023).

Eğitim programı ile öğretim programının sıklıkla birbirine karıştırılması gibi, sosyal bilimler ve sosyal bilgiler kavramları da çoğu zaman eş anlamlıymış gibi kullanılmaktadır. Ancak bu iki kavram hem kapsam hem de amaç bakımından farklılık göstermekte olup, bu şekilde kullanılması kavramsal bir yanılgıya yol açmaktadır (Aktürk, 2012). Sosyal bilimler insanı ve insanı barındıran toplumu inceler ve bu konularda bilimsel bilgi üretirken; sosyal bilgiler dersi tarih, coğrafya, antropoloji, sosyoloji ve ekonomi gibi sosyal bilimler disiplinlerinin bir araya getirildiği disiplinler arası bir yapıya sahiptir (Keskin, 2020). Bu çerçevede sosyal bilgiler dersine, sosyal bilimlerin pedagojik ilkeler çerçevesinde özel bir kitle olan öğrenciler için basitleştirilmiş biçimdir demek yanlış olmayacaktır (Kabapınar, 2022). Sosyal bilgiler programının ülkelerin eğitim sistemlerine göre çeşitlilik gösteren bir yapısı vardır ve bu yapı ülkelerin benimsediği eğitim felsefelerine göre şekillenmektedir.

Dünyada birçok alanda hızlı gelişmeler ve değişimler meydana gelmektedir. Özellikle, ulaşımın kolaylaşması, bilgi teknolojilerindeki gelişmeler; ekonomi, jeopolitik konum ve paradigmadaki değişimler (Yıldırım ve Türkoğlu, 2018) her alanı etki altına almıştır. Diğer ülkelerin eğitim sistemlerindeki değişim ve dönüşümü takip etmek artık bir istek değil ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır. Karşılaştırmalı eğitim bu noktada kritik bir rol üstlenmektedir. Karşılaştırmalı eğitim aracılığıyla, gelişmiş ülkelerin eğitim sistemlerini, programlarını inceleyerek, diğer eğitim sistemlerine yönelik öneriler getirip katkıda bulunabilecek çalışmalar yapılması mümkün görülmektedir (Yüceer, 2011).

Küreselleşen dünyada iyi bir vatandaş yetiştirmek oldukça önem arz etmektedir. Eğitim sisteminde bu görevin sosyal bilgiler dersine düştüğü düşünülmektedir. Çünkü sosyal bilgiler dersinin temel amaçlarından biri “etkin vatandaş” yetiştirmektir. Bundan dolayı çağın gerekliliklerine yer veren ve ayak uydurabilen iyi bir öğretim programı hazırlamak oldukça önemli görülmektedir. Alan yazın incelendiğinde Türkiye’de sosyal bilgiler dersi

kapsamında farklı ülkelerin eğitim sistemlerini inceleyen pek çok tez (Osmanoğlu, 2012; Özkara, 2015; Yaşar, 2007; Yüceer, 2011) ve makale (Bilge Gök, 2022; Kafadar, Öztürk ve Katılmış, 2018; Metin, Uygun ve Oran, 2017; Şeren, Tut, Çolak ve Kıröğlu, 2021; Taşkın ve Bozkurt, 2024; Yağan, 2021) çalışması yapıldığı görülmüştür.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri eyaleti olan Arkansas eyaletinin Sosyal Bilgiler öğretim programlarının karşılaştırmalı eğitim kapsamında çalışılmadığı görülmüştür. Bu araştırmanın amacı Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri'nin bir eyaleti olan Arkansas'ı karşılaştırmalı olarak incelemektir. Bu karşılaştırmada Türkiye ve Arkansas'ın Sosyal Bilgiler öğretim programları incelenmiş ve iki program arasındaki benzerlikler ve farklılıklar "içerik boyutu" kapsamında ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yapılan çalışmada Türkiye'de Sosyal Bilgiler kapsamında görülen Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ile Arkansas'ta Sosyal Bilgiler ve Arkansas Tarihi dersleri karşılaştırılmaya çalışılmıştır. Türkiye'de Hayat Bilgisi 1, 2 ve 3. sınıflarda; Sosyal Bilgiler 4, 5, 6 ve 7. sınıflarda; T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ise 8. sınıflarda okutulmaktadır. Arkansas'ta ise anasınıfı, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda Sosyal Bilgiler dersi okutulurken 7 ve 8. sınıflarda Arkansas Tarihi adı altında ayrıca bir tarih dersi mevcuttur. Çalışma yukarıda bahsi geçen dersler etrafında şekillendirilmiştir.

Arkansas Amerika Birleşik Devletleri'nin güney bölgesinde bulunan bir eyalettir. ABD'nin en kalabalık 33. en büyük 29. eyaletidir. 3 milyon nüfusa sahiptir. Başkenti "Little Rock" tır. Arkansas adı ilk kez bölgenin önde gelen yerli gruplardan biri olan Quapaw halkını ve yerleştikleri nehri ifade etmek için Fransız kaşifler tarafından kullanılmıştır. Arkansas kelimesi Quapaw halkına verilen akansea kelimesinin bozulmuş halidir (Arkansas, 2026). Eyalet Arkansas Nehri'nin etrafında kurulmuştur. Nehrin etrafında tarıma ve hayvancılığa elverişli ve verimli topraklar insanları bölgeye taşımıştır (Andrus, 2019). Arkansas'ta eğitim Türkiye'deki gibi ilkökul, ortaokul ve lise olmak üzere üç kademe şeklindedir. Liseden mezun olabilmek için 22 krediyi tamamlamak gerekir. 5-17 yaş arası zorunlu eğitim uygulanmaktadır. Eğitim sisteminden sorumlu devlet kurumu Arkansas Department of Education (ADE) dir. Bu kurum müfredat standartlarının belirlenmesinde otorite kurumdur. Arkansas Eyalet Eğitim Kurulu, revize edilen Sosyal Bilgiler standartlarını Aralık 2022 de onaylamıştır. Ayrıca bir sonraki revize çalışması 2030'da yapıp 2031'de onaylanacaktır. 2033-2034 eğitim yılına okutulmaya başlanacaktır (Arkansas Department of Education, 2026).

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri'ne bağlı olan Arkansas eyaletinin öğretim programları karşılaştırmalı olarak incelenip iki program arasındaki benzerlikler ve farklılıklar ortaya konulmaya çalışıldığı için nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma, birçok akademik disiplinde olduğu gibi sosyal bilimlerde de yaygın bir şekilde kullanılan, insan davranışlarını ve bu davranışların nedenlerini inceleyip anlamayı amaçlayan bir araştırma yöntemidir (Güler, Halıcıoğlu ve Taşgın, 2015).

Veri Kaynakları**Tablo 1.** Veri Kaynakları

ÜLKE / EYALET	DOKÜMAN ADI	YAYIM YILI	KAPSAMI
Türkiye	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı	2024	TYMM Hayat Bilgisi: 1. 2. 3. Sınıf
	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Öğretim Programı	2024	TYMM Sosyal Bilgiler: 4. 5. 6. 7. Sınıf
	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı	2024	TYMM T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük: 8. sınıf
Amerika Birleşik Devletleri / Arkansas	Sosyal Bilgiler K4 Akademik Standartları (Social Studies Academic Standards)	2022	Sosyal Bilgiler: Anasınıfı, 1. 2. 3. 4.
	Sosyal Bilgiler 5-6. Sınıf Akademik Standartları (Social Studies Academic Standards)	2022	Sosyal Bilgiler: 5. 6. Sınıflar
	Sosyal Bilgiler 7. Sınıf Akademik Standartları (Social Studies Academic Standards)	2022	Sosyal Bilgiler: 7. Sınıf
	Sosyal Bilgiler 8. Akademik Standartları (Social Studies Academic Standards)	2022	Sosyal Bilgiler: 8. Sınıf
	Sosyal Bilgiler 7-8. Sınıf Akademik Standartları/ Arkansas Tarihi (Social Studies Academic Standards)	2022	Arkansas Tarihi: 7. 8. Sınıflar

Araştırmada Türkiye Millî Eğitim Bakanlığı'nın yayımlamış olduğu resmi program olan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (2024) öğretim programları (Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük) ve Amerika Birleşik Devletleri'nin Arkansas eyaleti Arkansas Eğitim Departmanı'nın yayımlamış olduğu Sosyal Bilgiler Akademik Standartları (2022) ana dokümanlar olarak incelenmiştir.

Verilerin Toplanması

Nitel araştırmalara doğrudan gözlem ve görüşmenin olanaklı olmadığı durumlarda yazılı ve görsel materyaller araştırmaya dahil edilir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Daha kapsamlı ve zengin bir çıkarım sağlanması açısından

yazılı dokümanların incelenmesi oldukça önem arz etmektedir (Baş ve Akturan, 2017). Araştırmada, birçok avantajının yanı sıra kolay ulaşılamayan belgelere ulaşma, nitelikli ve yüksek hacimli veriyi analiz etmeye imkân sunma gibi avantajlarından dolayı nitel araştırmalarda veri toplama tekniklerinden bir tanesi olan doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır (Sıgri, 2021). Bu yöntem sayesinde iki programa ayrıntılı olarak incelenip analiz edilmiş ve anlamlı sonuçlar elde edilmeye çalışılmıştır.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analiz, araştırmanın kavramsal modelinin önceden açıkça ortaya konulduğu bir veri tekniğidir. Betimsel analizde veriler görsel hale getirilir, kavramlar ve temalar birbiriyle ilişkilendirilip netleştirilir ve ortaya çıkan temalar, kavramlar, ilişkiler yorumlanır, kıyaslanır ve gerçekliği kontrol edilir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Betimsel analiz kıyaslamaların daha belirgin ve anlaşılır olmasına imkân sunduğu için araştırmanın amacına daha uygun görülmüştür. Çalışmada geçerlik ve güvenilirliği sağlamak için öncelikle Türkiye'nin ve Arkansas'ın öğretim programlarına eğitim bakanlıklarının resmi sitelerden ulaşılmıştır, dokümanlar indirilmiştir, İngilizce dokümanlar titizlikle Türkçeye çevrilmiştir ve ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Metinler karşılaştırmalı olarak tablolar haline getirilmiştir ve iki program arasındaki benzerlikler ve farklılıklar ortaya konulup öneriler sunulmuştur.

BULGULAR

Bu bölümde Türkiye'nin ve Arkansas'ın Sosyal Bilgiler öğretim programlarının içerik boyutu kademe kademe ele alınmıştır.

Türkiye ve Arkansas'ta Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamı

Türkiye'de Sosyal Bilgiler antropoloji, arkeoloji, coğrafya, ekonomi, hukuk, psikoloji, siyaset, sosyoloji, tarih gibi sosyal bilim alanlarının ürettiği bilgilerin işe koşulduğu şekilde disiplinler arası bir yapıda oluşturulmuştur (TYMM Sosyal Bilgiler, 2024). Arkansas'ta ise Sosyal Bilgiler “Vatandaşlık, Ekonomi, Coğrafya, Tarih” disiplinlerinden entegre şekilde oluşmaktadır.

Türkiye ve Arkansas'ta Sosyal Bilgiler Dersi Hangi Sınıflarda Okutulmaktadır?

Türkiye'de anasınıfı eğitiminde “Sosyal Bilgiler” eğitimine karşılık gelen bir alan bulunmazken; ilkokulda Sosyal Bilgiler dersinin karşılığı “Hayat Bilgisi” dersi olarak genel kabul görmektedir. 4, 5, 6 ve 7. sınıflarda ise Sosyal Bilgiler 8. sınıfta ise T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi okutulmaktadır. Arkansas'ta durum Türkiye'den oldukça farklıdır. Arkansas'ta Sosyal Bilgiler dersi anasınıfından başlamakta ve sekizinci sınıfa kadar devam etmektedir. 7. ve 8. sınıflara Arkansas Tarihi ayrı bir ders olarak verilmektedir.

Türkiye Hayat Bilgisi 1, 2 ve 3. Sınıf ve Arkansas Sosyal Bilgiler K4 İçerikleri

Aşağıda Türkiye Hayat Bilgisi 1, 2 ve 3. sınıf ve Arkansas Sosyal Bilgiler K4 içerikleri tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 2. TYMM Hayat Bilgisi Öğretim Programının Sınıf Düzeyinde İçerik Çerçevesi

SINIF DÜZEYİ / ÖĞRENME ALANI	1.Öğrenme Alanı: Ben ve Okulum	2.Öğrenme Alanı: Sağlığım ve Güvenliğim
1. SINIF	*Öğretmen ve Arkadaşlar *Okul Ortamı *Sınıf ve Okul Kuralları *Fiziksel Özellikler ve Duygular	*Sağlıklı Büyüme ve Gelişme *Kişisel Alan *Temel Trafik Kuralları *Acil Durumlar
2. SINIF	*Arkadaşlık İlişkilerini Etkileyen Duygu, Düşünce ve Davranışlar *Güçlü ve Gelişime Açık Alanlar *İletişim Kuralları *Sınıf İçi Karar Alma Süreçleri *Kişisel Gelişim *Okuldaki Hak ve Sorumluluklar *Çocuk Hakları	*Sağlıklı Büyüme ve Gelişmeyi Etkileyen Etkenler *Kişisel Alan Sınırlarını Koruma *Trafik İşaret Levhaları *Acil Durumlardaki Davranışlar *Sağlığı Koruma *Güvenliği Tehdit Eden Durumlar *Trafik Kuralları
SINIF / ÖĞRENME DÜZEYİ	3. Öğrenme Alanı: Ailem ve Toplum	4. Öğrenme Alanı: Yaşadığım Yer ve Ülkem
1.SINIF	*Ailenin Önemi *Ailede Nezaket ve Görgü Kuralları *Ailedeki Görev ve Sorumluluklar	*Yaşadığımız Yer ve Ülkemizin Genel Özellikleri *Türk Bayrağı ve İstiklâl Marşı *Mustafa Kemal Atatürk'ün Hayatı *Millî Gün ve Bayramlar *Dinî Gün ve Bayramlar
2.SINIF	*Ailenin Önemi *Nezaket ve Görgü Kuralları *Öğrencinin Görev ve Sorumlulukları	*Tarihî Mekânlar ve Doğal Güzellikler *Yaşadığı Yerin Yönetim Birimleri *Mustafa Kemal Atatürk'ün Öğrencilik Yılları *Millî Gün ve Bayramların Önemi *Dinî Gün ve Bayramların Önemi
3.SINIF	*Aile ve Toplum *Yardımlaşma *Toplumsal Yaşamda Meslekler	*Tarihî Mekân ve Doğal Güzellikler *Ülkemizin Yönetim Şekli *Mustafa Kemal Atatürk'ün Kişilik Özellikleri *Millî Birlik ve Beraberlik
SINIF / ÖĞRENME DÜZEYİ	5. Öğrenme Alanı: Doğa ve Çevre	6.Öğrenme Alanı: Bilim, Teknoloji ve Sanat
1.SINIF	*Doğayı Gözlemleme *Gök Cisimleri (Güneş, Dünya, Ay) *Afetler *Geri Dönüşüm	*Bilim ile İlgili Merak Edilenler *Teknoloji ile İlgili Merak Edilenler *Sanat ile İlgili Merak Edilenler
2.SINIF	*Hava Olayları ve Mevsimler *Doğadan Yararlanarak Yön Bulma *Afetlere Karşı Alınacak Önlemler *Kaynakları Tasarruflu Kullanma	*Bilim İnsanlarının Bilime Katkıları *Teknolojik Ürünlerin Zaman İçerisindeki Değişimi *Sanatın Günlük Yaşamdaki Yeri
3.SINIF	*Doğadaki Varlıkların İnsan Yaşamındaki Önemi *Kroki Kullanma *Afet Öncesi, Sırası ve Sonrasında Yapılması Gerekenler *Çevresel Sürdürülebilirlik	*Bilimsel Gelişmelerin Günlük Yaşama Etkisi *Teknolojik Gelişmelerin Günlük Yaşama Etkisi *Sanatçıların Sanata Katkıları

Hayat Bilgisi dersinde öğrencilere okula ve topluma uyum sağlamasına yardımcı olacak temel düzey bilgiler sarmal şekilde ilk üç kademedeki verilmektedir. İçerik çerçevesi incelendiğinde geri dönüşüm konusunun ve çevresel sürdürülebilirlik dikkat çekici bulunmuştur. Nitekim konular sarmal yapıya uygun ve birbirini destekleyici niteliktedir. Diğer bir dikkat çekici husus ise 2. Öğrenme alanında yer alan “Kişisel Alan ve Kişisel Alan Sınırlarını Koruma” başlıkları olmuştur. Bu önemli hususun çocuklara daha küçük yaşlardan itibaren öğretilmesi çocukların kendilerini koruyabilmeleri için oldukça önemli görülmektedir.

Arkansas Sosyal Bilgiler öğretim programının K4 seviyesinde içerik çerçevesi Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3. Arkansas Sosyal Bilgiler Öğretim Programının K4 Seviyesinde İçerik Bilgisi

YURTTAŞLIK	EKONOMİ	COĞRAFYA	TARİH
Öğrenciler; kurumların ve yasaların kökenlerinin, yapılarının ve işlevlerinin toplum ve vatandaşlar üzerindeki etkisini anlayacaklardır. Bu; kişisel yurttaşlık haklarını, rolleri, sorumlulukları ve yasaların nasıl yapıp değiştirdiği süreçleri içerir.	Öğrenciler ekonomik karar vermenin etkisini anlayacaklardır. Bu; mal ve hizmetlerin değişimini, üreticilerin, tüketicilerin ve hükümetin pazardaki rolünü, büyüme, istikrar ve küresel ekonomideki karşılıklı bağımlılığı içerir.	Öğrenciler coğrafi araçların (haritalar, küreler, grafikler) insan etkileşimlerini ve çevre ile ilişkilerini anlamak, analiz etmek ve açıklamak için kullanımını anlayacaklardır. Bu; yerleşim örüntülerini ve küresel bölgeler arasındaki bağlantıları içerir.	Öğrenciler kronolojiyi, süreklilik ve değişim örüntülerini anlayacaklardır. Bu; tarihsel olayların bağlama yerleştirilmesini ve insanların tarihsel kanıtları nasıl topladığını ve yorumladığını içerir.

Tablo 3’te Arkansas’ta K4 seviyesinde öğrencilere verilmek istenen genel içerik yer almaktadır. İçerik incelendiğinde öğrencilerin genel yaşama dair bilgileri anlamaları üzerine oluşturulmuş olduğu görülmektedir. Arkansas Sosyal Bilgiler öğretim programının K4 (sınıf düzeyinde) içerik bilgisi aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 4. Arkansas Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Sınıf Düzeyinde İçerik Bilgisi (Anasınıfı)

YURTTAŞLIK	EKONOMİ
TEMA: Bir Topluluğa Ait Olmak ☞ Sivil ve Politik Kurumlar Sivil belgeler, semboller, bayramlar ve şarkılar ☞ Katılım ve Müzakere Toplulukla ilgili bağlantılar ve özellikler ☞ Süreçler, Kurallar ve Yasalar Karar verme ve problem çözme	TEMA: Topluluk ☞ Ekonomik Karar Verme Sınırsız istekler ve sınırlı kaynaklarla karar verme ☞ Değişim ve Pazarlar İnsan, doğal ve sermaye kaynakları ☞ Büyüme ve İstikrar Paranın rolü Mal ve hizmetlerin tanımlanması ☞ Küresel Ekonomi Ürünlerin nerede üretildiği
COĞRAFYA	TARİH
TEMA: Benim Etrafımdaki Dünya ☞ Mekân ve Yer İnsan yapımı ve doğal özellikler Arazi biçimleri Su kaynakları ☞ İnsan-Çevre Etkileşimi İnsanların çevreyi kullanma, değiştirme ve ona uyum sağlama yolları ☞ Nüfus, Yerleşim ve Hareketlilik Benzerlikler ve farklılıklar ☞ Küresel Bağlantılar Benzerlikler ve farklılıklar (kültürler arası)	TEMA: Ben ve Ailem ☞ Değişim, Süreklilik ve Bağlam Geçmiş ve bugün Zaman kavramı Hayat hikâyeleri ☞ Bakış Açıları Hikâyelerdeki bakış açıları ☞ Tarihsel Kaynaklar ve Kanıt Birincil ve ikincil kaynaklara giriş ☞ Neden-Sonuç ve Tartışma Neden-sonuç ilişkilerine giriş

Arkansas anasınıfı Sosyal Bilgiler dersi içeriği incelendiğinde üst düzey düşünme becerilerine anasınıfından itibaren yer verilmeye başlanması dikkat çekicidir. Konulara bakıldığında konuların daha çok disiplinlere giriş niteliğinde olduğu görülmektedir. Disiplin içerikleri yaş grubuna göre genel anlamda ağır bulunmuş özellikle ekonomi disiplini adeta küçük bir ekonomist yetiştirme üzerine inşa edilmiş şekilde karşımıza çıkmaktadır. Tarih disiplini “hikayelerdeki bakış açısı” başlığı dikkat çekici bulunmuştur çünkü Türkiye’de bu başlığa karşılık Sosyal Bilgiler kapsamında herhangi bir içeriğe rastlanmamıştır.

Tablo 5. Arkansas Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Sınıf Düzeyinde İçerik Bilgisi (1.Sınıf)

YURTTAŞLIK	EKONOMİ
TEMA: Topluluğumda ve Ülkemizde Vatandaşlık	TEMA: Pazarlar
☞ Sivil ve Politik Kurumlar ABD hükümetinin ve yasalarının temelleri ☞ Katılım ve Müzakere Bir topluluktaki liderlerin rolleri ☞ Süreçler, Kurallar ve Yasalar Kurallar, ödüller ve sonuçlar	☞ Ekonomik Karar Verme Kıtlık ve maliyet-fayda ilişkisi ☞ Değişim ve Pazarlar Topluluktaki pazarlar ☞ Büyüme ve İstikrar Para veya takas yoluyla değişim ☞ Küresel Ekonomi Ülkeler arasında mal ve hizmet ticareti nedenleri
COĞRAFYA	TARİH
TEMA: Benim Yerim Dünyada Neresi?	TEMA: Ailem ve Topluluğum
☞ Mekân ve Yer Yerleşim örüntüleri Mutlak ve görel konum ☞ İnsan-Çevre Etkileşimi Mevsimlerin ve hava durumunun etkileri ☞ Nüfus, Yerleşim ve Hareketlilik İnsanların hareket etme nedenleri ☞ Küresel Bağlantılar Dünyadaki ülkeler ve insanların yaşama biçimleri	☞ Değişim, Süreklilik ve Bağlam Tarihsel değişiklikler Kronoloji Takvimler ☞ Bakış Açıları Olaylara farklı bakış açıları Çeşitlilik ve kültürel kimlik ☞ Tarihsel Kaynaklar ve Kanıt Basit geçmiş belgeleri Fotoğraflar, hikâyeler ☞ Neden-Sonuç ve Tartışma Basit neden-sonuç ilişkileri

1. sınıf içeriğinin anasınıfın da yer alan konu başlıklarının devamı olduğu görülmektedir. İçerikte coğrafya disiplini konuları çocuğun hem dünyayı hem yaşadığı yeri bütüncül görmesi açısından oldukça yerinde görülmüştür.

Anasınıfında verilmeye başlanan kültürel içerik burada da devam etmiş ve dünya genelinde de yer verilmesi çocukların kendi kültürlerine geniş perspektiften erkenden bakmaya başlamalarına olanak sağlamıştır.

Tablo 6. Arkansas Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Sınıf Düzeyinde İçerik Bilgisi (2.Sınıf)

YURTTAŞLIK	EKONOMİ
TEMA: Bir Topluluk ve Ulus İnşa Etmek	TEMA: Değişim
☞ Sivil ve Politik Kurumlar Kuruluş belgeleri ☞ Katılım ve Müzakere Özgürlükler Liderler ☞ Süreçler, Kurallar ve Yasalar Haklar ve sorumluluklar	☞ Ekonomik Karar Verme Maliyet-fayda ve fırsat maliyeti ☞ Değişim ve Pazarlar Arkansas’ın doğal kaynakları ve ekonomik katkıları İş ve gelir ☞ Büyüme ve İstikrar Kamu mal ve hizmetlerinin faydaları ☞ Küresel Ekonomi Ticaret yapmaya neden olan zorluklar
COĞRAFYA	TARİH
TEMA: Dünya Örgütleniyor	TEMA: Topluluklar Zaman İçinde Nasıl Değişir?

☞ Mekân ve Yer Coğrafi araçlarla mekân incelemesi Bölgelerin özellikleri ☞ İnsan-Çevre Etkileşimi İnsanların çevreyi nasıl etkilediği Çevrenin insan faaliyetlerini nasıl etkilediği ☞ Nüfus, Yerleşim ve Hareketlilik Yerleşimlerin zamanla nasıl değiştiği İnsan hareketliliğini etkileyen faktörler ☞ Küresel Bağlantılar Farklı topluluklar arasındaki bağlantılar	☞ Değişim, Süreklilik ve Bağlam Zaman içindeki süreklilik ve değişim Tarihsel olayların zaman çizelgeleri ☞ Bakış Açıları İnsanların olayları farklı şekillerde görmeleri Çeşitliliğin etkileri ☞ Tarihsel Kaynaklar ve Kanıt Birincil ve ikincil kaynakların karşılaştırılması ☞ Neden-Sonuç ve Tartışma Olayların nedenleri ve sonuçları
--	---

2. sınıf içeriğine bakıldığında yurttaşlık disiplininde kuruluş belgeleri başlığı dikkat çekmektedir. Ekonomi konularına bakıldığında burada da ağırlığının artarak devam ettiği görülmektedir. Coğrafya disiplininde “coğrafi araçlarla mekan incelemesi” başlığının bu yaş grubuna verilmesi şaşırtıcı bulunmuştur. Zira Türkiye’de ne bu kademe de ne de ilerleyen kademelerde Sosyal Bilgiler’de bu ve buna benzer bir içerik bulunmamaktadır.

Tablo 7. Arkansas Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Sınıf Düzeyinde İçerik Bilgisi (3.Sınıf)

YURTTAŞLIK	EKONOMİ
TEMA: Hükümet	TEMA: Seçimler
☞ Sivil ve Politik Kurumlar Vatanseverlik ve vatandaşlık ☞ Katılım ve Müzakere Sivil haklar — Birlik ve çeşitlilik Değişimi etkileyen liderler ☞ Süreçler, Kurallar ve Yasalar Kurallar, yasalar ve karar verme	☞ Ekonomik Karar Verme Problemler, alternatifler ve ödünleşimler ☞ Değişim ve Pazarlar Beceriler, eğitim ve deneyim Pazarın rolü Üretkenlik Arz-talep, rekabet ve teşvikler Kaynakların mal ve hizmet üretimi için düzenlenmesi ☞ Büyüme ve İstikrar Para biriminin amaç ve işlevleri Kamu ve özel mal ve hizmetler Bankaların amaç ve işlevleri ☞ Küresel Ekonomi İthalat, ihracat ve küresel karşılıklı bağımlılık ilişkileri
COĞRAFYA	TARİH
TEMA: İnsanlar, Yerler ve Çevre	TEMA: Amerika’nın Tarihi
☞ Mekân ve Yer Haritalar, küreler ve diğer görsel temsiller Arazi biçimleri ve su kaynakları Coğrafi bölgeler ☞ İnsan-Çevre Etkileşimi Doğal kaynaklar İnsan faaliyetleri ve çevresel değişiklikler ☞ Nüfus, Yerleşim ve Hareketlilik Göç, nüfus ve yerleşim örüntüleri Ulaşım ve teknolojinin etkileri ☞ Küresel Bağlantılar Kültür, gelenek, dil ve farklı yaşam biçimleri Küresel ilişki ağları	☞ Değişim, Süreklilik ve Bağlam Amerikan tarihi boyunca değişim ve süreklilik Tarihsel dönemler ☞ Bakış Açıları Tarihsel figürlerin bakış açıları Çeşitlilik, adalet ve eşitlik ☞ Tarihsel Kaynaklar ve Kanıt Tarihsel belgeleri analiz etme Kaynak türlerinin tanınması ☞ Neden-Sonuç ve Tartışma Amerikan tarihindeki önemli olayların neden-sonuç ilişkileri

Neden sonuç ilişkileri diğer kademelerde yer aldığı gibi burada da devam etmiştir. Özellikle tarihi olayların nedenini ve sonucunu anlayan çocukların konuları unutmayaacağı ve ezberlemek zorunda kalmadan doğru bir şekilde öğrenebileceği düşünülmektedir. Bu açıdan her kademe de yer verilmesi değerli görülmüştür. Tarih disiplininde dikkat çekici bulunan diğer hususlar ise “tarihsel figürlerin bakış açıları” ve “tarihsel belgeleri analiz etme” başlıklarıdır. Tarihsel figürlerin bakış açılarını anlamaya çalışmanın olayları sebep sonuç çerçevesinde

anlamayı kolaylaştıracağı düşünülmektedir. Tarihsel belgeleri analiz etmenin temelleri alt kademelerde atıldığı için öğrenci temel düzeyde bunu yapabilecek seviyeye gelmiş olacaktır. Ama bunu yapmanın o yaş grubu için zor olacağı düşünülmektedir.

Tablo 8. Arkansas Sosyal Bilgiler Öğretim Programının Sınıf Düzeyinde İçerik Bilgisi (4.Sınıf)

YURTTAŞLIK	EKONOMİ
TEMA: Büyüyen ve Değişen Bir Toplum	TEMA: Ekonomik Karşılıklı Bağımlılık
☞ Sivil ve Politik Kurumlar - Anayasa değişiklikleri - Haklar Bildirgesi - Anayasa Önsözü ☞ Katılım ve Müzakere ☞ Süreçler, Kurallar ve Yasalar	☞ Ekonomik Karar Verme - Ekonomik karar vermenin etkileri ☞ Değişim ve Pazarlar - Walmart, J.B. Hunt, Tyson Foods, Dillard's gibi girişimci faaliyetler - Arz ve talebin etkileri ☞ Büyüme ve İstikrar - Finans kurumları ve devlet kurumları - Enflasyon, deflasyon ve işsizlik ☞ Küresel Ekonomi - Ticaretin Arkansas ve diğer ülkelerle ekonomik bağımlılığa yol açması (ör. soya fasulyesi, pirinç, pamuk ticareti; Kanada, Meksika, Suudi Arabistan vb.)
COĞRAFYA	TARİH
TEMA: Arkansas'ın Coğrafyası	TEMA: Arkansas Tarihi
☞ Mekân ve Yer - Arkansas'ın bölgeleri - Arkansas'ın yerleşim örüntüleri ☞ İnsan-Çevre Etkileşimi - Arkansas'ın doğal kaynakları - İnsan-çevre ilişkisi: faydalar ve etkiler ☞ Nüfus, Yerleşim ve Hareketlilik - Arkansas'ın nüfusu, yerleşimleri ve göç örüntüleri - Coğrafyanın insan hareketliliğine etkisi ☞ Küresel Bağlantılar - Arkansas'ın diğer eyaletler ve ülkelerle bağlantıları - Ekonomik, sosyal ve kültürel etkileşimler	☞ Değişim, Süreklilik ve Bağlam - Arkansas tarihinde dönemler - Tarihsel değişimlerin nedenleri ☞ Bakış Açıları - Arkansas'taki farklı grupların tarihsel bakış açıları - Eyalet tarihindeki çeşitli topluluklar ☞ Tarihsel Kaynaklar ve Kanıt - Arkansas tarihine ilişkin belgeler - Kanıt kullanarak açıklama oluşturma ☞ Neden-Sonuç ve Tartışma - Arkansas tarihindeki olayların neden-sonuç ilişkileri - Kanıt dayalı argüman oluşturma

Yurttaşlık disiplininin anayasal bir içerikten oluşturulduğu görülmüştür. Arkansas'ta 4. Sınıf düzeyinde ekonomi disiplinde “değişim ve pazarlar” başlığı içeriğinde kişiler spesifik olarak örnek gösterilmiştir. Tanınan ünlü kişilerin bu disiplinde verilmesinin çocuklara ilham olabileceği düşünülmektedir. Coğrafya disiplinde yerel coğrafyanın yoğun olduğu görülmekteyken üst düzey bilişsel becerileri kullanmaya yönelik içeriklerin ise özellikle tarih disiplinde baskın olduğu görülmektedir.

Türkiye’de Hayat Bilgisi 1, 2 ve 3. Sınıf ve Arkansas Sosyal Bilgiler K4 İçeriklerinin Karşılaştırılması

İki ülkenin Sosyal Bilgiler dersi kapsamında Türkiye 1, 2, ve 3. Sınıf Hayat Bilgisi; Arkansas anasınıfı, 1, 2, 3, ve 4. Sınıf Sosyal Bilgiler içerikleri yukarıda tablolar halinde verilmiştir. Türkiye’de Hayat Bilgisi dersi içinde pek çok disiplini bulundurmaktadır. Disiplinler birbirinden keskin şekilde ayrılmadan bütüncül şekilde verilmektedir. Arkansas’ta ise Sosyal Bilgiler dersini yurttaşlık, ekonomi, coğrafya ve tarih disiplinleri oluşturmaktadır.

İçerik karşılaştırılması yapıldığında Hayat Bilgisi dersinin içeriğinde öğrencinin sınıfa, okula ve topluma uyum gösterebileceği şekilde dizayn edilmiş beceri temelli yapıda olduğu görülmektedir. Arkansas’ta durum farklıdır

programın öğrencilerin daha üst düzey bilişsel düşünme becerilerine hitap edecek şekilde sorgulama temelli tasarlanmış olduğu görülmektedir.

Arkansas'ta Sosyal Bilgiler anasınıfından itibaren verilmeye başlanan bir ders olarak karşımıza çıkmaktadır. Anasınıfında öğrencilere yaşadıkları toplumu ve yakın çevresinden başlayarak dünyayı tanımaya başlamaları üzerine bir içerik oluşturulmuştur. Türkiye'de anasınıfı kademesinde Sosyal Bilgiler dersi veya ona karşılık gelen bir ders yer almamaktadır.

Türkiye'de Hayat Bilgisi dersi kapsamında yasalarla ilgili bir içeriğe rastlanmazken sınıf, okul, toplum kurallarıyla ilgili içeriklere yer verilmiştir. Türkiye'de içeriğin daha yüzeysel olduğu görülmekteyken Arkansas'ta temel düzeyin ötesinde yurttaşlık disiplini verilen içerikler adeta küçük birer hukukçu yetiştirir niteliktedir.

Arkansas'ta K4 seviyesi ekonomi içeriği Hayat Bilgisi dersi içinde yer alan ekonomi kapsamındaki konularla karşılaştırıldığında arada çok büyük içerik farklılığının olduğu görülmüştür. Hayat Bilgisi kapsamında ekonomi alanında görülebilecek sadece tasarruf konusunun yer aldığı görülmektedir. Arkansas'ta ise görece daha ağır bir içerik karşımıza çıkmaktadır. Arkansas K4 seviyesinde Sosyal Bilgiler ders içeriğine bakıldığında ekonomi disiplini kapsamında çocuklara verilen içerik adeta birer küçük ekonomist yetiştirecek nitelikte görülmüştür.

Coğrafya bağlamında Arkansas'ta mutlak ve görelî konumun 1. sınıfta verilmesi dikkat çekici bulunmuştur zira bu konu Türkiye'de 5. Sınıfta yerel düzeyde, 6. Sınıfta ülke bağlamında verilmektedir. Diğer bir dikkat çekici husus ise Arkansas'ta kültürler arası konulara anasınıfından itibaren yer verilmeye başlanması olmuştur. Türkiye'de Hayat Bilgisi dersinde ülkemizin kültürel öğeleri yer alırken global anlamda herhangi bir içeriğe rastlanmamaktadır. Harita kullanımında Türkiye'de 3. Sınıfta kroki kullanımı 4. Sınıfta ise temel düzey harita bilgisine yer verilmiştir. Arkansas'ta ise anasınıfından itibaren öğrencilerin çevresini tanımlayabileceği şekilde içeriklere yer verilmiştir. Hatta 2. Sınıfta coğrafi araç kullanımıyla ilgili içerikler karşımıza çıkmaktadır. Coğrafi içerikler karşılaştırıldığında Türkiye'ye kıyasla daha yoğun bir içerik mevcuttur. Hatta Arkansas coğrafyasında bilgiler temel düzeyin ötesindedir.

Türkiye'de tarih disiplinine, bahsi geçen kademelerde oldukça sınırlı yer verildiği görülmekteyken Arkansas'ta geniş yer verildiği görülmektedir. Türkiye'de verilen tarih içeriği bilgi düzeyinde tutulmuşken Arkansas'ta üst düzey bilişsel becerilere yönelik içerikler mevcuttur. Arkansas'ta anasınıfından itibaren birincil ve ikincil kaynakların üzerinde durulması çocukları araştırma yaparken ana kaynağa yönlendirmesi açısından oldukça gerekli ve yerinde bulunmuştur.

Arkansas'ta çocuklara yerel ve genel bir perspektif sunulmasının çocuğun konuları bütünsel açıdan anlaması için oldukça yerinde görülmüştür. Türkiye'de içerikler yakından uzağa doğru sarmal şekilde verilmiştir. Bu konuda iki ülke benzeşmektedir.

Türkiye (4,5,6 ve 7.Sınıf) ve Arkansas (5,6,7 ve 8. Sınıf) Sosyal Bilgiler İçerikleri

Türkiye (4, 5,6 ve 7.Sınıf) Sosyal Bilgiler İçerikleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 9. TYMM 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi İçerik Çerçevesi

1.Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak	2.Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya
*Sosyal Bilgiler Dersinin Hayatımıza Katkıları *Bireysel Özelliklere Saygı Duyma *Toplumsal Birliğin Sürdürülmesi	*Temel Harita Bilgisi ve Harita Türleri *Doğa-İnsan İlişkisi *Afetlerin Etkilerinin Azaltılması
3.Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız	4.Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz
*Geçmişten Bugüne Oyun ve Oyuncak *Ailenin Tarihi *Yakın Çevredeki Ortak Miras Öğeleri	*Cumhuriyete Giden Yolda Mustafa Kemal Atatürk ve Türk Milleti *Cumhuriyetin Getirdiği Yenilikler *Okulda Demokratik Katılım
5.Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi	6.Öğrenme Alanı: Teknoloji ve Sosyal Bilimler
*Doğal Kaynakların Tüketimi *İstek ve İhtiyaçlar *Ürünlerin Yolculuğu	*Çevrim İçi Ortamda Güvenlik Kuralları *Bilim İnsanlarının Çocukluk Hayatları

Türkiye’de Sosyal Bilgiler 4. Sınıf içerikleri incelendiğinde ekonomi disiplini kapsamında görülen içeriklerin belirgin şekilde arttığı görülmektedir. Birlik ve beraberlik vurgusunun ise her kademedede üzerinde durulmuş olması ise diğer bir önemli husustur. Çocukların aidiyet duygusunun gelişiminde olumlu yönde katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. 3. Öğrenme alanındaki “Ailenin Tarihi” başlığı önemli görülmüştür. Çocukları hem araştırmaya sevk etmesi açısından hem de çocuğun köklerini benimsemesi açısından oldukça yerinde bulunmuştur. Çocukların teknolojiye erişim yaşının çok küçük yaşlara düştüğü günümüz toplumunda teknolojik farkındalık yaratacak içeriklerin bulunması oldukça önemli görülmektedir. Bu içeriklerin çocuklara daha anasınıfı ya da birinci sınıftan itibaren verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 10. TYMM 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi İçerik Çerçevesi

1.Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak	2.Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya
*Gruplar ve Roller *Kültürel Özelliklere Saygı ve Birlikte Yaşama Kültürü *Yardımlaşma ve Dayanışma Faaliyetlerinin Toplumsal Birliğe Etkisi	*Yaşadığı İlin Göreceli Konumu *Yaşadığı İlde Doğal ve Beşerî Çevredeki Değişim *Yaşadığı İlde Meydana Gelebilecek Afetlerin Etkileri *Ülkemize Komşu Devletler
3.Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız	4.Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz
*Ortak Miras Öğeleri *Somut ve Somut Olmayan Kültürel Miras Öğeleri *Anadolu’nun İlk Yerleşim Yerlerinde Sosyal Hayat *Mezopotamya ve Anadolu Medeniyetlerinin Ortak Mirasa Katkıları	*Demokrasi ve Cumhuriyet Kavramının Temel Nitelikleri *Etkin Vatandaşın Özellikleri ve Önemi *Temel Haklar, Sorumluluklar ve Önemi *İhtiyaç Durumunda veya Sorunların Çözümünde Başvurulabilecek Kurumlar
5.Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi	6.Öğrenme Alanı: Teknoloji ve Sosyal Bilimler
*Kaynakların Verimli Kullanımı *Bütçe Oluşturma *Yaşadığı İldeki Ekonomik Faaliyetler	*Teknolojik Gelişmelerin Toplum Hayatına Etkileri *Teknolojik Ürünlerin Bilinçli Kullanımı

Türkiye’de Sosyal Bilgiler 5. Sınıf içerikleri incelendiğinde, oluşturulan içeriklerin çocuğun yakın çevresini tanıyıp bilmesi üzerine tasarlandığı görülmektedir. İçerikte 4. Öğrenme alanında “İhtiyaç Durumunda veya Sorunların Çözümünde Başvurulabilecek Kurumlar” başlığının olması önemli görülmüştür. Çünkü çocukların acil bir durum karşısında ne yapmaları gerektiğini öğretmek eğitimde hayatilik ilkesi açısından kıymetlidir.

Tablo 11. TYMM 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi İçerik Çerçevesi

1.Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak	2.Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya
*Zaman İçinde Değişen Gruplar ve Roller *Kültürel Bağlarımızın ve Millî Değerlerimizin Toplumsal Birlikteliğe Etkisi *Toplumsal Sorunlar ve Çözümler Önerileri	*Ülkemizin, Kıtaların ve Okyanusların Konum Özellikleri *Doğal ve Beşerî Çevre Özellikleri Arasındaki İlişki *Ülkemizin Türk Dünyasıyla Kültürel İş birlikleri

3.Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız *Türkistan’da Kurulan İlk Türk Devletlerinin Medeniyetimize Katkıları *VII-XIII. Yüzyıllar Arasında İslam Medeniyetinin İnsanlığın Ortak Mirasına Katkıları *İslamiyet’in Kabulüyle Türklerin Sosyal ve Kültürel Hayatlarında Meydana Gelen Değişimler *XI- XIII. Yüzyıllar Arasında Meydana Gelen Askeri Mücadelelerin Anadolu’nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasına Katkıları	4.Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz *Yönetimin Karar Alma Sürecini Etkileyen Unsurlar *Temel Hak ve Sorumlulukların Toplumsal Düzenin Sürdürülmesindeki Önemi *Dijitalleşme ve Teknolojik Gelişmelerin Vatandaşlık Hak ve Sorumluluklarına Etkileri
5.Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi *Ülkemizin Kaynakları ve Ekonomik Faaliyetler *Ekonomik Faaliyetler ve Meslekler *Tasarlanan Bir Ürünün Yatırım ve Pazarlama Süreci	6.Öğrenme Alanı: Teknoloji ve Sosyal Bilimler *Ulaşım ve İletişim Teknolojilerinin Kültürel Etkileşimdeki Rolü *Telif ve Patent Süreci

Türkiye’de Sosyal Bilgiler 6. Sınıf içerikleri incelendiğinde coğrafya konularında artık yakın çevreden dünya çapında bir içeriğe geçiş yapılmaya başlandığı görülmektedir. Tarih içeriğinin yoğunluğu göze çarpmaktadır. Önceki kademelerde olduğu gibi birlik ve beraberlik temalı konuların bu kademede de yer alması oldukça önemli görülmektedir. Türk Dünyası konularının sadece tarih disipliniyle sınırlı tutulmayıp kültürel konulara da yer verilmesi kültürel birliğin unutulmaması açısından elzem görülmüştür.

Tablo 12. TYMM 7. Sosyal Bilgiler Dersi İçerik Çerçevesi

1.Öğrenme Alanı: Birlikte Yaşamak *Gruplarda ve Sosyal Hayatta İletişimin Önemi *Özel Gereksinimli Bireyler İçin Fırsat Eşitliği *Millî Meseleler Karşısında Türk Toplumunun Tutum ve Davranışları	2.Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya *Küreselleşmenin İnsan ve Toplum Hayatına Etkisi *Bölgesel ve Küresel Sorunların Çözümünde Ülkemizin Rolü
3.Öğrenme Alanı: Ortak Mirasımız *Osmanlı Devleti’nin Cihan Devleti Hâline Gelmesini Sağlayan Politikalar *Osmanlı Devleti’nin Uygulamaya Koyduğu Yenilikler Osmanlı Kültür ve Medeniyeti	4.Öğrenme Alanı: Yaşayan Demokrasimiz *Türkiye Cumhuriyeti’nin Nitelikleri *Türkiye Cumhuriyeti’nin Yönetim Yapısı *Ülkemizde Demokrasinin Gelişimi *Demokrasinin Uygulanma Sürecinde Karşılaşılan Sorunlar
5.Öğrenme Alanı: Hayatımızdaki Ekonomi *Millî Kalkınma Hamleleri Ekonomik Gelişmişlik ile Üretim, Dağıtım ve Tüketim Arasındaki Döngü	6.Öğrenme Alanı: Teknoloji ve Sosyal Bilimler *Bilimsel ve Teknolojik Gelişmelerin Gelecekteki Hayata Etkisi *Sosyal Bilimlerin Çalışma Alanları *Toplumsal Hayatta Karşılaşılabilecek Problemlere Çözüm Üretme

7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi içeriği incelendiğinde 1. Öğrenme alanında yer alan “Özel Gereksinimli Bireyler İçin Fırsat Eşitliği” konusu çok kıymetli bulunmuştur. Öğrencilerin toplumun önemli bir kısmını oluşturan özel gereksinimli bireylerin farkında olması ve onların da hayatın her alanında yer alması gerektiğini bilmesi açısından bu başlık önemli görülmüştür. Yine aynı öğrenme alanındaki “Millî Meseleler Karşısında Türk Toplumunun Tutum ve Davranışları” başlığı dikkat çekici bulunmuştur. Çünkü millî birlik ve beraberlik açısından oldukça destekleyici bir başlık olarak görülmektedir. Bir diğer önemli görülen konu başlığı 2. Öğrenme alanında yer verilen küreselleşme ve getirdiği sorunlar olmuştur. Çocuğun güncel farkındalığının oluşması ve şu anda yaşanan olaylara çözüm üretebilmesi açısından bu başlık kıymetli görülmüştür. Konu dağılımına bakıldığında Osmanlı Tarihi’nin bu kademe de verilmek istendiği görülmüştür. Ancak Osmanlı Tarihi’nin yoğunluğu sebebi ile ayrıca bir ders konusu olabileceği düşünülmektedir. Çünkü Osmanlı Tarihi’ne geniş yer verildiği için diğer disiplinlerin içeriklerinin daha sınırlı kaldığı düşünülmektedir.

Arkansas (5,6,7. Sınıf) Sosyal Bilgiler İçerikleri

Tablo 13. Arkansas 5. sınıf seviyesinde öğrencilere Sosyal Bilgiler dersi kapsamında verilmek istenen içerik

COĞRAFYA	Öğrenciler; coğrafi araçların (haritalar, küreler, grafikler, çizelgeler vb.) mekânsal bilgiyi yorumlamak için kullanım amacını anlayacaktır. Bu; çeşitli bölgelerde insanların, kültürlerin, yerlerin ve çevrelerin uzamsal örgütlenmesini ve coğrafi becerilerle geçmişi yorumlamayı, şimdiyi anlamayı ve geleceği planlamayı içerir.	Öğrenciler; farklı fiziksel ve kültürel bölgelerin özelliklerini ve bu bölgelerin zaman içinde (nüfus değişimleri, göç, yerleşim, çatışma) nasıl değiştiğini anlayacaktır. Bu; fiziksel coğrafyanın insan sistemleri üzerindeki etkisini ve bir bölgenin diğer bölgelerle kültürel ve çevresel etkileşimini içerir.	Öğrenciler; insanların çevre üzerindeki etkisini anlayacaktır. Bu; kaynakların dağılımını, yönetimini ve tüketimini içerir.
-----------------	---	---	---

Arkansas'ta 5. Sınıf Sosyal Bilgiler "Dünya Coğrafyası" adı altında şekillenmiştir. Dünya Coğrafyası dersinin büyük bölümü; Yurttaşlık, Ekonomi, Coğrafya ve Tarih disiplinlerini içerir. Disipliner alan coğrafya dersi. Diğer alanlar coğrafya ile ilintili şekilde tasarlanmıştır. Programda her bir disiplinin diğerleriyle bütünleşik biçimde öğretilmesi gerektiği sıkça vurgulanmıştır.

Tablo 14. Arkansas 5. Sınıf Sosyal Bilgiler İçeriği

YURTTAŞLIK	EKONOMİ
☞ Dünya Uzamsal Terimler İçinde Coğrafi Temsiller Uzamsal örüntüler ve hareket Coğrafi Beceriler	☞ Ekonomik Karar Verme ☞ Değişim ve Pazarlar ☞ Büyüme ve İstikrar ☞ Ulusal Ekonomi ☞ Küresel Ekonomi
☞ İnsan Sistemleri Zaman içindeki değişim Coğrafi etki Kültürel bağlantılılık	
☞ Çevre ve Toplum İnsanın Çevre Üzerindeki Etkisi	
COĞRAFYA	TARİH
☞ Sivil ve Politik Kurumlar ☞ Katılım ve Müzakere ☞ Süreçler, Kurallar ve Yasalar	☞ Değişim, Süreklilik ve Bağlam ☞ Bakış Açıları ☞ Tarihsel Kaynaklar ve Kanıt ☞ Nedensellik ve Argümantasyon

Arkansas 5. Sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programı incelendiğinde programda coğrafya üzerinden bir Sosyal Bilgiler dersi tasarlandığı görülmektedir. Konuların diğer kademelerin devamı olduğu görülmekteyken konu içeriği kademe ilerledikçe yoğunlaşmıştır.

Tablo 15. Arkansas 6. sınıf seviyesinde öğrencilere Sosyal Bilgiler dersi kapsamında verilmek istenen içerik

YURTTAŞLIK	EKONOMİ	COĞRAFYA	TARİH
Öğrenciler; kurumların kökenlerinin, yapı ve işlevlerinin toplu ve vatandaşlar üzerindeki etkisini anlayacaktır. Bu; kişisel medeni hakları, roller, sorumluluklar ve yasaların nasıl yapıldığı ve değiştirildiği süreçleri içerir.	Öğrenciler; ekonomik karar vermenin etkilerini anlayacaktır. Bu; mal ve hizmet değişimini, üretici-tüketici rollerini, pazarın işleyişini; ekonomik büyümeyi, istikrarı ve küresel ekonomide karşılıklı bağımlılığı içerir.	Öğrenciler; coğrafi araçların (haritalar, harita küreleri, grafikler, çizelgeler) kullanım amacını anlayacak, analiz edecek ve birbirleriyle ve çevreyle etkileşim içinde bunu açıklayacaktır. Bu; yerleşimlerin uzamsal özelliklerini ve küresel bölgeler arasındaki bağlantıları içerir.	Öğrenciler; uygarlığın başlangıcından (Dünya Çağı 1) MS 1500'e kadar (Dünya Çağı 5) tarihsel dönemleri anlayacaktır. Bu; toplumların sosyal, ekonomik ve politik değişim örüntülerini; ayrıca insanların ulusların ve kültürlerin tarihini nasıl yorumladığını içerir.

Bu kademe de Sosyal Bilgiler Dünya Tarihi (Uygarlıkların Başlangıcından MS 1500'e Kadar) adı altında verilmektedir. Yukarıdaki tablo da öğrencilere kazandırılması beklenen içeriklerin genel hali verilmiştir. Bu içerikler incelendiğinde her disiplinin yoğun içerikle karşımıza çıktığı görülmektedir.

Tablo 16. Arkansas 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi İçeriği

YURTTAŞLIK		EKONOMİ	
TEMA: Hükümetin Uygarlıklar Üzerindeki Etkileri		TEMA: Uygarlıklar Üzerinde Ekonomik Etkiler	
☞ Sivil ve Politik Kurumlar Tarihsel belgelerin kökenleri ve etkileri		☞ Ekonomik Karar Alma Gelişmekte olan toplumlarda ekonominin rolü	
☞ Katılım ve Müzakere Medeni erdem ve toplumsal sorumluluk		☞ Takas ve Pazarlar Antik uygarlıklarda ekonomik kavramlar	
☞ Süreçler, Kurallar ve Yasalar Toplumdaki politikaların işlevi		☞ Büyüme ve İstikrar Savaşın ekonomik etkisi	
		☞ Küresel Ekonomi Para biriminin gelişimi	
COĞRAFYA		TARİH	
TEMA: Uygarlıklar Üzerinde Coğrafi Etkiler		TEMA: Uygarlıkların Başlangıcından MS 1500'e Kadar Dünya Tarihi (Dünya Çağı 1–5)	
☞ Coğrafi Temsiller Çeşitli yerlerin çevresel özellikleri		☞ Dünya Çağı 1: MÖ 4000'e Başlangıçlar İnsan Medeniyetinin Başlangıcı (WE1)	
☞ İnsan-Çevre Etkileşimi İklim ve çevresel faktörler		☞ Dünya Çağı 2: MÖ 4000–1000 Erken Medeniyetler (WE2)	
☞ Uzamsal Örüntüler ve Hareket Gelişim örüntüleri		☞ Dünya Çağı 3: MÖ 1000 – MS 300 Klasik Gelenekler, Büyük Dinler ve Büyük İmparatorluklar (WE3)	
☞ Küresel Bağlantılar Uygarlık içindeki insanlar		☞ Dünya Çağı 4: MS 300–1000 Değişim ve Karşılaşma Alanlarının Genişlemesi (WE4)	
☞ Dünya Uzamsal Terimler İçinde Coğrafi Temsiller		☞ Dünya Çağı 5: MS 1000–1500 Küresel Etkileşimler (WE5)	
☞ İnsan Sistemleri Uzamsal örüntüler ve hareket			
☞ Çevre ve Toplum Coğrafi Beceriler			
☞ İnsan Sistemleri Zaman içindeki değişim			
☞ Çevre ve Toplum Coğrafi etki			
☞ İnsan Sistemleri Kültürel bağlantılık			
☞ Çevre ve Toplum İnsanın Çevre Üzerindeki Etkisi			

Arkansas' ta 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersi Dünya Tarihi (Uygarlıkların Başlangıcından MS 1500'e Kadar) etrafında şekillendirilmiştir. Ekonomi, Yurttaşlık ve coğrafya tarih disiplini üzerinden anlatılmıştır. Sosyal Bilgilerin farklı disiplinlerden oluşması ve konu alanı genişliği bir konuyu farklı açılardan incelemeye oldukça elverişlidir. Özellikle tarih konularının doğru ve objektif olarak anlaşılması için farklı bakış açılarından bakmak fayda sağlayacaktır.

Tablo 17. Arkansas 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi İçeriği

YURTTAŞLIK		EKONOMİ	
Öğrenciler, kurumların ve yasaların kökenlerinin, yapı ve işlevlerinin toplum ve vatandaşlar üzerindeki etkisini anlar. Bu kapsamda kişisel yurttaşlık hakları, roller, sorumluluklar ve yasaların nasıl yapıldığı ve değiştirildiği ele alınır.		Öğrenciler, ekonomik kararların etkilerini ve malların/hizmetlerin değişimini anlar. Bu, üretici, tüketici ve devletin piyasadaki rolüyle birlikte küresel ekonomideki büyüme ve istikrarı içerir	
☞ Siyasal ve Sivil Kurumlar Kurucu belgeler (Magna Carta, Bağımsızlık Bildirgesi vb.)		☞ Ekonomik Karar Alma Sömürge öncesi Amerika'daki ekonomik gelişmeler	
☞ Katılım ve Görüşme Üç erk: yasama, yürütme, yargı		☞ Değişim ve Piyasalar Serbest piyasa sistemi, çeşitlilik içeren iş gücü	
☞ Katılım ve Görüşme Yurttaşlık katılımı, bireysel sorumluluk		☞ Büyüme ve İstikrar Erken finansal kurumlar, vergilendirme, savaşların ekonomik etkileri	
☞ Süreçler, Kurallar ve Yasalar Devletin kurucuları, liderler ve temel yasalar		☞ Küresel Ekonomi Ticaretin ve ekonomik bağımlılığın artışı	

COĞRAFYA	TARİH
Öğrenciler, coğrafi araçların (harita, küre, grafik, tablo vb.) insan-çevre etkileşimini anlamadaki rolünü kavrar. ☞ Coğrafi Temsiller Ticaret yolları, su yolları ☞ İnsan-Çevre Etkileşimi İklim ve kültürel özelliklerin nüfus dağılımına etkisi ☞ Mekânsal Kalıplar ve Hareket Coğrafi engeller, göç ve ulaşım ☞ Küresel Bağlantılar İnsan faaliyetlerinin çevre üzerindeki etkileri	Öğrenciler, Amerika Birleşik Devletleri'nin başlangıcından 1850'ye kadar olan dönemi inceler. Bu, toplumsal, ekonomik ve siyasal değişimlerin kalıplarını anlamayı ve tarihin nasıl yapılandırıldığını değerlendirmeyi içerir. ☞ 1.dönem: Başlangıçtan 1620'ye kadar ☞ 2. Dönem: 1585-1763 – Sömürgeleşme ve Yerleşim ☞ 3. Dönem: 1754-1820'ler – Devrim ve Yeni Ulus ☞ 4. Dönem: 1801-1850 – Genişleme ve Reform

Tablo 18. Arkansas 8. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi İçeriği

YURTTAŞLIK	EKONOMİ
-	-
COĞRAFYA	TARİH
-	Öğrenciler, İç Savaş ve Yeniden Yapılanma (1850-1877) döneminden Modern Amerika'nın Ortaya Çıkışı (1890-1930) dönemine kadar uzanan olayları inceler. Bu süreçte toplumsal, ekonomik ve politik değişim kalıplarını ve insanların tarihi nasıl yorumladığını anlamaları hedeflenir. ☞ 5. dönem: (1850-1877): İç Savaş ve Yeniden Yapılanma ☞ 6. dönem: (1870-1900): Sanayileşen Amerika'nın Gelişimi ☞ 7. dönem: (1890-1930): Modern Amerika'nın Ortaya Çıkışı

Yukarıdaki tablolarda Arkansas 7. ve 8. Sınıf Sosyal Bilgiler ders içeriği verilmiştir. Tarih konuları kronolojik olarak, Ulusal Okullar Tarih Merkezi (NCHS) tarafından belirlenen dönemlere göre düzenlenip yurttaşlık, ekonomi ve coğrafya konuları bu tarihsel dönemlerle ilişkilendirilmiştir. 7 ve 8. Sınıf sosyal bilgiler dersinin hedefleri; Amerika'nın kuruluşundan 1930 a kadar olan tarihi gelişimi, yönetim sisteminin temelleri, ekonomik karar süreçleri, coğrafi düşünme becerileri, Vatandaşlık hakları ve sorumlulukları konularını ele alarak öğrencilerin tarihsel bilinci geliştirmektir. Öğrenciler, bu dönemde yaşanan değişimleri değerlendirerek modern Amerikan toplumunun oluşumunu anlamayı öğrenir.

Türkiye (4,5,6 ve 7.Sınıf) ve Arkansas (5,6,7 ve 8. Sınıf) Sosyal Bilgiler İçeriklerinin Karşılaştırılması

Türkiye'de Sosyal Bilgiler dersi disiplinlerinden biri olan tarih disiplini kapsamında verilen içeriklere bakıldığında konu bütünlüğünün kademelere göre devam etmediği görülmüştür. Bu bağlamda Hayat Bilgisi dersinde "Mustafa Kemal Atatürk'ün Hayatı, Mustafa Kemal Atatürk'ün Öğrencilik Yılları, Mustafa Kemal Atatürk'ün Kişilik Özellikleri" konularına yer verilmişken 4. Sınıfta "Cumhuriyete Giden Yolda Mustafa Kemal Atatürk ve Türk Milleti, Cumhuriyetin Getirdiği Yenilikler" konuları ile devam ettirilmiştir. 5, 6 ve 7. sınıfta konunun devamı niteliğinde sayılabilecek bir içeriğe rastlanmamıştır. Öte yandan, 8. Sınıfta T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük adı altında bir tarih dersi işlenmekteyken Sosyal Bilgiler dersi bu kademede yer almaz.

Arkansas'ta Sosyal Bilgiler'de tarih disiplininde yerel tarih konuları yer alırken Türkiye'de hem yerel tarih hem de 4. Sınıfta aile tarihine yer verilmesi oldukça önemli bulunmuştur. Yakın çevreden başlayarak genele ulaşmak çocukların zihinsel süreçlerine olumlu katkıda bulunabileceği düşünülmektedir. Bir diğer dikkat çekici husus Türkiye de eski çağ konularında Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerine yer verilirken Arkansas'ta dünya geneli içeriğe yer verilmiştir. Çocuğun bütünü görebilmesi için Türkiye'de de diğer uygarlıklardan kısaca bahsedilmesi çocuğun en azından fikir sahibi olması açısından bir öneridir. Arkansas'ta 6. Sınıfta büyük dinlerle ilgili içerik yer almaktayken Türkiye'de Sosyal Bilgiler kapsamında büyük dinlerle ilgili bir içeriğe rastlanmamaktadır.

Arkansas'ta içerik olarak afetlerde veya acil durumlarda çocuklara ne yapmaları gerektiğiyle ilgili bilgi verilmezken Türkiye'de bu konu başlıkları öğretim programında kendine geniş bir alan bulmuştur. Ve bu konu başlıklarının her ülkede verilmesi gereken temel konulardan olduğu düşünülmektedir. Bu içeriğin en uygun verilebileceği ise dersin Sosyal Bilgiler dersi olduğu düşünülmektedir. Türkiye'de küresel ilişki ağı konusu üzerinde çok fazla içerik yer almazken Arkansas'ta bu konu daha kapsamlı şekilde ele alınmıştır.

Arkansas'ta yurttaşlık disiplininin içeriğinin yoğun olduğu görülmekteyken Türkiye'de yurttaşlıkla ilgili içerikler dar kapsamda verilmiştir. Türkiye'de 4. sınıfta İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi dersi adı altında ayrıca bir ders bulunmasına rağmen içerik Arkansas'ta olduğu gibi kapsamlı ve yoğun değildir. İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi dersinin içeriğine bakıldığında çocuk hakları, eşitlik ve adalet, etkin vatandaşlık ve demokrasi kavramları üzerinden öğrenme alanları oluşturulduğu görülmektedir (TYMM İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi, 2024). Arkansas'ta olduğu kadar yoğun bir anayasal içeriğe sahip değildir.

Özel gereksinimli bireylerle ilgili içeriklere Türkiye Sosyal Bilgiler öğretim programında yer verilmişken Arkansas'ta bu konuyla ilgili herhangi bir içeriğe rastlanmamıştır. Bu konunun üzerinde durulması gerektiği ve bu içeriğin verilebileceği en uygun derslerden birinin de Sosyal Bilgiler dersi olduğu düşünülmektedir.

Türkiye “T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi” (8.sınıf) ve Arkansas “Arkansas Tarihi” (7. ve 8. Sınıf) Dersi İçerikleri

Tablo 19. Türkiye “T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi” (8.sınıf) İçerik Çerçevesi

1.Öğrenme Alanı: Mustafa Kemal'in Hayatı	2.Öğrenme Alanı: Birinci Dünya Savaşı
*XIX. Yüzyıl Sonu ve XX. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti ve Dünya *Mustafa Kemal'in Hayatı *Mustafa Kemal'in Kişilik Özellikleri	*Birinci Dünya Savaşı'nın Nedenleri *Osmanlı Devleti'nin Savaşa Katılması *Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cepheleer *Birinci Dünya Savaşı'nın Sonuçları *Birinci Dünya Savaşı'nın Türk Toplumuna Etkileri
3.Öğrenme Alanı: Millî Mücadele	4.Öğrenme Alanı: Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluşu ve İnkılaplar
*Mondros Mütarekesi'ne Karşı Tepkiler *Millî Mücadele Hazırlık Süreci *Millî Mücadele Döneminde Siyasi ve Askerî Gelişmeler *Türk Milletinin Millî Mücadele Sürecindeki Rolü	*Cumhuriyet'in İlanına Kadar Yaşanan Siyasi ve Diplomatik Gelişmeler *Türk Modernleşmesi ve Atatürk İnkılapları *Atatürk İlke ve İnkılapları Arasındaki İlişki

T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi 8. Sınıfta okutulan ve sosyal bilgiler dersinin devamı niteliğinde olan bir derstir. Program Atatürk'ün çocukluğundan vefatına kadar geçen süreci ele almış ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna, Atatürk inkılaplarına ve Türk modernleşmesindeki değişim ve sürekliliğe geniş yer vermiştir.

Tablo 20. Arkansas “Arkansas Tarihi” (7 ve 8. Sınıf) Dersi İçeriği

YURTTAŞLIK	EKONOMİ
Öğrenciler, kurumların ve yasaların kökenlerini, yapılarını ve işlevlerini; bunların toplum ve bireyler üzerindeki etkilerini anlar. Bu, kişisel hak ve sorumluluklar ile yasaların nasıl oluşturulup değiştirildiğini kapsar. ☞ Siyasal ve Sivil Kurumlar Arkansas’ın devlet yapısı, yasama–yürütme–yargı erklerinin işlevleri. ☞ Katılım ve Görüşme Yurttaşların yerel ve eyalet yönetimindeki rollerini, oy verme ve kamu hizmetine katılım yollarını anlama. ☞ Süreçler, Kurallar ve Yasalar Anayasa, eyalet yasaları, karar alma süreçleri ve kamu kurumlarının işleyişi.	Öğrenciler, ekonomik kararların toplum üzerindeki etkisini değerlendirir. ☞ Ekonomik Karar Alma: Erken yerleşim döneminden günümüze tarım, sanayi ve hizmet sektörlerinin gelişimi. ☞ Piyasalar ve Kaynaklar: Doğal kaynakların (pamuk, odun, maden, enerji) kullanımı, ticaret yolları ve iş gücü yapısı. ☞ Büyüme ve İstikrar: Ulaşım sistemleri, sanayi merkezleri, tarımsal yenilikler ve küresel ekonomiyle bağlantılar. ☞ Küresel Ekonomi: Arkansas’ın ABD içi ve dışı ticari ilişkilerdeki rolü
COĞRAFYA	TARİH
Öğrenciler, coğrafi araçları kullanarak mekânsal bilgiyi yorumlar. ☞ Coğrafi Temsiller Haritalar, grafikler ve tablolar aracılığıyla yerleşim kalıplarını analiz etme. ☞ İnsan–Çevre Etkileşimi Nehirler, dağlar, ovalar gibi doğal unsurların tarım, ulaşım ve yaşam biçimleri üzerindeki etkisi. ☞ Kültürel Bölgeler Delta, Ouachita, Ozark ve Gulf Coastal bölgelerinin coğrafi ve kültürel özelliklerini karşılaştırma. ☞ Kaynak Kullanımı Doğal kaynakların kullanımı, koruma çalışmaları ve çevresel sürdürülebilirlik	Öğrenciler, kronoloji, süreklilik ve değişim kavramlarını öğrenir; tarihsel olayları neden–sonuç ilişkileriyle açıklar. ☞ Kronoloji, Zaman İçinde Değişim, Bağlamsallaştırma: Tarihsel olaylar ☞ Bakış Açısı, Tarihsel Kanıt, Nedensellik Önemli Arkansaslılar

Öğrenciler Arkansas tarihini; tarihsel olaylar, kültürel etkileşimler, coğrafi özellikler ve ekonomik gelişmeler aracılığıyla inceler ve Arkansas’ın tarihsel gelişiminin ABD tarihiyle nasıl bağlantılı olduğunu anlayabilecek düzeye gelirler. Dersin genel amacı, tarihsel bilinci geliştirmek, yurttaşlık sorumluluğunu güçlendirmek, coğrafi ve ekonomik faktörlerin toplumu nasıl şekillendirdiğini kavratmaktır.

Türkiye “T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi” (8.sınıf) ve Arkansas “Arkansas Tarihi” (7. ve 8. Sınıf) Dersi İçeriklerinin Karşılaştırılması

Türkiye’de 8.sınıfta okutulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ve Arkansas’ta 7. ve 8. sınıfta okutulan Arkansas Tarihi dersi genel içerikleri yukarıdaki tablolarda verilmiştir. Arkansas’ta 7. ve 8. sınıfta hem Sosyal Bilgiler dersi hem de Arkansas Tarihi dersi zorunlu olarak okutulmaktadır. Buna kıyasla Türkiye’de 8. Sınıfta T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi Sosyal Bilgiler dersini devamı niteliğinde olup ayrıca Sosyal Bilgiler dersi yoktur. Arkansas’ta bu dersin içeriği tarih başta olmak üzere yurttaşlık, ekonomi ve coğrafya disiplinleri üzerine inşa edilmiştir. Arkansas Tarihi dersinin genel amacı, tarihsel bilinci geliştirmek, yurttaşlık sorumluluğunu güçlendirmek, coğrafi ve ekonomik faktörlerin toplumu nasıl şekillendirdiğini kavratmaktır. Dersin sonunda öğrenciler, Arkansas’ın tarihsel gelişiminin ABD tarihiyle nasıl bağlantılı olduğunu anlayabilecek düzeye gelirler. İnkılap tarihi dersinin genel amacı Türk milletinin güçlükler karşısında ortaya koyduğu birlik ve dayanışmayı, Türk inkılabının ruhunu kavrayabilen bireyler yetişmesini sağlamaktır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada Türkiye ve Arkansas'ta Sosyal Bilgiler dersi kapsamında görülen derslerin öğretim programları içerik çerçevesi kapsamında karşılaştırmaya çalışılmıştır. İki ülkenin benzer ve farklı yönleri ortaya konulmak istenmiştir.

Arkansas'ta Sosyal Bilgiler dersi anasınıfından başlamakta ve sekizinci sınıfa kadar devam etmektedir ve 7. Ve 8. Sınıflara ek olarak Arkansas Tarihi ayrı bir ders olarak verilmektedir. Türkiye'deki durum ise oldukça farklıdır. Türkiye'de anasınıfı eğitiminde "Sosyal Bilgiler" eğitimine karşılık gelen bir alan bulunmazken; ilkökul 1 2, 3. sınıfta Sosyal Bilgiler dersinin karşılığı "Hayat Bilgisi" dersi olarak karşımıza çıkmaktadır. 4, 5, 6 ve 7. sınıflarda ise Sosyal Bilgiler okutulmaktadır. 8. Sınıfta ise öğrencilere T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi okutulmaktadır. Arkansas'ta Sosyal Bilgiler dersinin anasınıfından 8. sınıfa kadar verilmesinin dersin bütünlüğü açısından iyi olduğu düşünülmektedir.

Arkansas'ta Sosyal Bilgiler "vatandaşlık, ekonomi, coğrafya, tarih" disiplinlerinden ve entegre şekilde oluşturulmuştur. Türkiye'de Sosyal bilgiler antropoloji, arkeoloji, coğrafya, ekonomi, hukuk, psikoloji, siyaset, sosyoloji, tarih gibi sosyal bilim alanlarının ürettiği bilgilerin işe koşulduğu bir yapıya sahip olarak tasarlanmıştır. Türkiye' de Sosyal Bilgiler sosyal bilimlerin bakış açısı ve disiplinler arası bir anlayış ile hazırlanmıştır (TYMM Sosyal Bilgiler, 2024).

Türkiye'de Hayat Bilgisi dersi kapsamında yasalarla ilgili bir içeriğe rastlanmazken sınıf, okul, toplum kurallarıyla ilgili içeriklere yer verilmiştir. Türkiye'de içeriğin daha yüzeysel olduğu görülmekteyken Arkansas'ta temel düzeyin ötesinde yurttaşlık disiplininde verilen içerikler adeta küçük birer hukukçu yetiştirir niteliktedir.

Arkansas'ta K4 seviyesi ekonomi içeriği Hayat Bilgisi dersi içinde yer alan ekonomi kapsamındaki konularla karşılaştırıldığında arada çok büyük içerik farklılığının olduğu görülmüştür. Hayat Bilgisi kapsamında ekonomi alanında görülebilecek sadece tasarruf konusunun yer aldığı görülmektedir. Arkansas'ta ise görece daha ağır bir içerik karşımıza çıkmaktadır. Coğrafi içerikler karşılaştırıldığında da Türkiye'ye kıyasla daha yoğun bir içerik mevcuttur. Hatta Arkansas coğrafyasında bilgiler temel düzeyin ötesindedir.

Türkiye de eski çağ konularında Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerine yer verilirken Arkansas'ta dünya geneli içeriğe yer verilmiştir. Karağuz ve Özkara (2018) tarafından yapılan araştırmada; ülkemizde sosyal bilgiler öğretim programlarında eski çağ tarihi konularının daha evrensel bir boyutta ele alınması gerektiği ifade edilmiştir. Böylece öğrencilerin yaşamları boyunca evrensel bir bakış açısına sahip olabilecekleri belirtilmiştir.

Arkansas'ta 6. Sınıfta büyük dinlerle ilgili içerik yer almaktayken Türkiye'de Sosyal Bilgiler kapsamında büyük dinlerle ilgili bir içeriğe rastlanmamaktadır. Dikkat çeken bir diğer sonuç ise; Arkansas'ta içerik olarak afetlerde veya acil durumlarda çocuklara ne yapmaları gerektiğiyle ilgili bilgi verilmezken Türkiye'de bu konu başlıkları öğretim programında kendine geniş bir alan bulmuştur.

Türkiye'de küresel ilişki ağı konusu üzerinde çok fazla içerik yer almazken Arkansas'ta bu konu daha kapsamlı şekilde ele alınmıştır. Küreselleşme, yerkürenin farklı bölgelerinde yaşayan insan, toplum ve devletler arasındaki

iletişim ve etkileşim derecesinin “karşılıklı bağımlılık” kavramı çerçevesinde giderek artması olarak tanımlanmakta (Bayar, 2008) ve gelişmiş ölkelerin sosyal bilgiler öğretim programlarında geniş yer bulmaktadır. Diğer bir önemli sonuç ise özel gereksinimli bireylerle ilgili içeriklere Türkiye Sosyal Bilgiler öğretim programında yer verilmişken Arkansas’ta bu konuyla ilgili herhangi bir içeriğe rastlanmamıştır. Bu konunun üzerinde durulması gerektiği ve bu içeriğin verilebileceği en uygun derslerden birinin de Sosyal Bilgiler dersi olduğu düşünölmektedir.

Arkansas’ta 7. ve 8. sınıfta hem Sosyal Bilgiler dersi hem de Arkansas Tarihi dersi zorunlu olarak okutulmaktadır. Buna kıyasla Türkiye’de 8. Sınıfta T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçölük dersi Sosyal Bilgiler dersini devamı niteliğinde olup ayrıca Sosyal Bilgiler dersi yoktur. Arkansas Tarihi dersinin genel amacı, tarihsel bilinci geliştirmek, yurttaşlık sorumluluğunu güçlendirmek, coğrafi ve ekonomik faktörlerin toplumu nasıl şekillendirdiğini kavratmaktır. Dersin sonunda öğrenciler, Arkansas’ın tarihsel gelişiminin ABD tarihiyle nasıl bağlantılı olduğunu anlayabilecek düzeeye gelirler. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçölük dersinin genel amacı, Türk milletinin güçlükler karşısında ortaya koyduğu birlik ve dayanışmayı, Türk inkılabının ruhunu kavrayabilen bireyler yetişmesini sağlamaktır.

ÖNERİLER

Aşağıda araştırmadan elde edilen sonuçlara göre bazı öneriler sunulmuştur:

Arkansas’ta birincil ve ikincil kaynakların üzerinde anasınıfından itibaren durulması çocukları araştırma yaparken ana kaynağa yönlendirmesi açısından oldukça gerekli ve yerinde bulunmuştur. Bunun Türkiye’de uygulanmasının faydalı olacağı düşünölmektedir.

Türkiye’de 7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi içerikleri arasında Osmanlı Tarihi konuları yer almaktadır. Ancak Osmanlı Tarihi konularının uzunluğu ve köklü yapısı düşünöldüğünde Sosyal Bilgiler dersi kapsamından çıkarılıp ayrıca bir ders olarak okutulmasının daha doğru olacağı düşünölmektedir. Çünkü Sosyal Bilgiler dersinde pek çok disiplin bütöncöl bir şekilde öğretilmeye çalışılmaktadır. Bu durumun tarihimizde çok önemli bir yer tutan Osmanlı Tarihi ve öğretilmek istenen diğer disiplinlerin Sosyal Bilgiler dersinde kendine yeterince yer bulamamasına sebep olduğu düşünölmektedir.

Türkiye’de 8. sınıfta okutulan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçölük dersi Sosyal Bilgiler dersinin devamı niteliğinde olup 8. sınıfta ayrıca bir Sosyal Bilgiler dersi okutulmamaktadır. Bu dersin Arkansas’ta da olduğu gibi 7. ve 8. sınıfta okutulması gerektiği düşünölmektedir. Çünkü T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçölük dersi öğretim programına bakıldığında ilk olarak konuların yoğunluğu göze çarpmaktadır. Bu durum tarihimiz açısından çok önemli olan bu derse yeterince zaman ayıramaması neticesini doğurmaktadır. Bütö bunlar düşünöldüğünde yukarıda da bahsettiğimiz gibi hem Osmanlı tarihi açısından hem de T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçölük dersi açısından bu derslerin tarih dersi kapsamında 5.ve 6. Sınıfta Osmanlı Tarihi konuları 7. ve 8. sınıfta ise İnkılap Tarihi konularının okutulmasının yerinde olacağı düşünölmektedir. Böylelikle hem Sosyal Bilgiler dersi kapsamı hem tarih dersi kapsamı daralmayacaktır.

Arkansas'ta Sosyal Bilgiler dersinde İlk Çağ tarihi konuları dünya genelini kapsamaktadır. Türkiye'de ise Sosyal Bilgiler dersi kapsamında verilen eski çağ tarihi konularında sadece Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerine yer verilmiştir. Öğrencinin fikir sahibi olması ve bütünü görebilmesi açısından Türkiye'de de diğer uygarlıklardan kısaca bahsedilmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir.

Arkansas'ta 6. Sınıfta büyük dinlerle ilgili içerik yer almaktayken Türkiye'de bu konu yer almamaktadır. Dinlerin tarihe etkisini anlayabilmek için büyük dinlerin de tarih kapsamı içerisinde verilmesinin yerinde olabileceği düşünülmektedir.

Türkiye'de Sosyal Bilgiler genel içeriğine bakıldığında yurttaşlık disipliniyle ilgili içeriklerin oldukça sınırlı tutulduğu görülmektedir. Özellikle anayasadan neredeyse hiç bahsedilmemiştir. Arkansas'ta olduğu gibi Türkiye'de de anayasal içeriğin arttırılabileceği ve böylelikle etkin vatandaşlığa katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Aktürk, A. (2012). *Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Sürece Dayalı Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerini Kullanabilme Durumları*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi.
- Andrus, E. N. (2019). *The River Gave and the River Hath Taken Away: How the Arkansas River Shaped the Course of Arkansas History*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. University of Arkansas.
- Arkansas. (2026). 27 Ocak 2026 tarihinde <https://www.britannica.com/summary/Arkansas-state> adresinden erişildi.
- Arkansas 7-8 Sosyal Bilgiler/ Arkansas Tarihi Akademik Standartları. (2022). 14 Şubat 2026 tarihinde https://dese.ade.arkansas.gov/Files/AR_Grades_7-8_Arkansas_History_Standards_2022_LS.pdf adresinden erişildi.
- Arkansas Department Of Education. (2026). 14 Şubat 2026 tarihinde <https://ade.arkansas.gov/Leadership> adresinden erişildi.
- Arkansas Sosyal Bilgiler 5-6 Akademik Standartları. (2022). 14 Şubat 2026 tarihinde https://dese.ade.arkansas.gov/Files/AR_Grades_5-6_Social_Studies_Standards_2022_LS.pdf adresinden erişildi.
- Arkansas Sosyal Bilgiler 7. Sınıf Akademik Standartları. (2022). 14 Şubat 2026 tarihinde https://dese.ade.arkansas.gov/Files/AR_Grade_7_Social_Studies_Standards_2022_LS.pdf adresinden erişildi.
- Arkansas Sosyal Bilgiler 8. Sınıf Akademik Standartlar. (2022). 14 Şubat 2026 tarihinde https://dese.ade.arkansas.gov/Files/AR_Grade_8_Social_Studies_Standards_2022_LS.pdf adresinden erişildi.
- Arkansas Sosyal Bilgiler K4 Akademik Standartları. (2022). 14 Şubat 2026 tarihinde https://dese.ade.arkansas.gov/Files/AR_Grades_K-4_Social_Studies_Standards_2022_LS.pdf adresinden erişildi.
- Baş, T. ve Akturan, U. (2017). *Nitel Araştırma Yöntemleri Nvivo İle Nitel Veri Analizi, Örneklem, Analiz, Yorum*. Seçkin.

- Bayar, F. (2008). Küreselleşme ve Küreselleşme Sürecinde Türkiye. *Uluslararası Ekonomik Sorunlar Dergisi*, 32, 25-34.
- Gök, B. (2022). Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğretim programlarının ölçme-değerlendirme ögesinin karşılaştırmalı olarak analizi: Singapur, Hong-Kong, Kanada ve Türkiye örneği. *E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 148-170. doi:10.30900/kafkasegt.975451
- Çetinkaya, S. ve Tabak, S. (2019). Öğretmen Adaylarının Eğitim Programı Okuryazarlık Yeterlilikleri. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 38(1), 296-309. doi:10.7822/omuefd.535482
- Güler, A., Halıcıoğlu, M. B. ve Taşğın, S. (2015). *SOSYAL BİLİMLERDE NİTEL ARAŞTIRMA* (2. bs.). Seçkin.
- Kabapınar, Y. (2022). *Kuramdan Uygulamaya Sosyal Bilgiler Öğretimi Hayat Bilgisi Öğretiminden Tarih Öğretimine* (8. bs.). Pegem Akademi.
- Kafadar, T., Öztürk, C. ve Katılmış, A. (2018). Farklı Ülkelerin Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarının Değerler Eğitimi Boyutunda Karşılaştırılması. *Journal of Kirsehir Education Faculty*, 19(1), 154-177.
- Karauğuz, G. & Özkartal, T.C. (2018). Sosyal bilgiler öğretim programlarındaki eskiçağ tarihine ilişkin öğelerin incelenmesi (Türkiye, Çek Cumhuriyeti, İngiltere, İrlanda Cumhuriyeti, Singapur ve ABD New Jersey örneği). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (3), 1534-1553.
- Keskin, Y. (2020). Sosyal Bilgiler Programı Tarihi ve Güncel Gelişmeler. T. Çelikkaya, Ç. Öztürk Demirbaş, T. Yıldırım ve H. Yakar (Ed.), *Yeni Program ve Ders İçeriklerine Göre Sosyal Bilgiler Öğretimi I* içinde (2. bs., s. 1). Pegem Akademi.
- Metin, B., Uygun, K. & Oran, M. (2017). Ortaokul Sosyal Bilgiler ve Eşdeğer Derslerin Türkiye, Azerbaycan ve Türkmenistan'daki Öğretim Programlarının Yapı Yönünden Karşılaştırılması. *Usak University Journal of Social Sciences / Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(4), 619-642.
- Osmanoğlu, A. E. (2012). *Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Sosyal Bilgiler Öğretim Programları ve Ders Kitaplarının Karşılaştırılması*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Özdemir, S. M. (2009). Eğitimde Program Değerlendirme ve Türkiye'de Eğitim Programlarını Değerlendirme Çalışmalarının İncelenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 126-149.
- Safalı, S. (2022). Program ve Programın Temelleri. H. Bayram, S. Polat ve S. Safalı (Ed.), *Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Örnek Eğitim Programı Tasarımları* içinde (1. bs., s. 2). Pegem Akademi.
- Sıgı, Ü. (2021). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Beta.
- Sosyal Bilgiler Standartları ve Dersleri. (t.y.). 14 Şubat 2026 tarihinde <https://dese.ade.arkansas.gov/Offices/learning-services/curriculum-support/social-studies-standards-and-courses> adresinden erişildi.
- Şeren, N., Tut, E., Çolak, E. A. ve Kiroğlu, K. (2021). Türkiye ve Kanada'daki (Alberta Eyaleti) Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarının Beceri Boyutu Açısından Karşılaştırılması. *Journal of Turkish Educational Sciences*, 19(1), 292-311. doi:10.37217/tebd.843175
- Taşkın, A. M. & Bozkurt, F. (2024). Singapur ve Türkiye Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırmalı Analizi. *Western Anatolia Journal of Educational Sciences (WAJES) / Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(1), 177-199. doi:10.51460/baebd.1384153
- TDK. (2026). *Güncel Türkçe Sözlük*. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden erişildi.

- TYMM Hayat Bilgisi. (2024). MEB. 14 Şubat 2026 tarihinde <https://tymm.meb.gov.tr/upload/program/2024programhay123Onayli.pdf> adresinden erişildi.
- TYMM İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi. (2024). MEB. 14 Şubat 2026 tarihinde <https://tymm.meb.gov.tr/upload/program/2024programvat4Onayli.pdf> adresinden erişildi.
- TYMM Sosyal Bilgiler (2024). MEB. 14 Şubat 2026 tarihinde <https://tymm.meb.gov.tr/upload/program/2024programsos4567Onayli.pdf> adresinden erişildi.
- TYMM T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük. (2024). MEB. 14 Şubat 2026 tarihinde <https://tymm.meb.gov.tr/ogretim-programlari/tc-inkilap-tarihi-ve-ataturkculuk-dersi/9> adresinden erişildi.
- Yağan, S. A. (2021). Türkiye ve Avustralya Sosyal Bilgiler 5. Sınıf Öğretim Programlarının Değerler Eğitimi Bağlamında Karşılaştırılması. *Buca Faculty of Education Journal / Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (51), 304-326.
- Yağcı, E. (2023). Eğitimde Program Geliştirme ile İlgili Temel Kavramlar. H. Ünsal (Ed.), *Eğitimde Program Geliştirme* içinde (1. bs., s. 12). Pegem Akademi.
- Yaşar, R. (2007). *Suudi Arabistan’Daki Mutavassıt (Ortaokul) 1. Sınıf Tarih, Coğrafya Ve Vatandaşlık Eğitimi Programları İle Türkiye’deki 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Eğitimi Programlarının Karşılaştırılması*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin.
- Yıldırım, C. ve Türkoğlu, A. (2018). Karşılaştırmalı Eğitim Yansımaları: “On Yıl Sonra”. *Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(1), 31-45. doi:10.30803/adusobed.323374
- Yüceer, D. (2011). *Danimarka ve Türkiye’ de Uygulanan Sosyal Bilgiler Programlarının Analizi ve Karşılaştırılması*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi.

Etik Metni: Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazar(lar)a aittir. Bu çalışma etik kurul onayı gerektirmeyen bir çalışmadır.

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Bu çalışmada birinci yazarın katkı oranı % 40, ikinci yazarın katkı oranı % 30, üçüncü yazarın katkı oranı % 30’dur.

KATKI ORANI**KATKIDA BULUNAN YAZAR(LAR)**

Fikir ve Kavramsal Örgü	Tuğba Cevriye ÖZKARAL
Literatür Tarama	Melike GENÇ, Cennet ÖZKARPUZCU
Yöntem	Tuğba Cevriye ÖZKARAL, Melike GENÇ, Cennet ÖZKARPUZCU
Veri Toplama	Tuğba Cevriye ÖZKARAL, Melike GENÇ, Cennet ÖZKARPUZCU
Verilerin Analizi	Tuğba Cevriye ÖZKARAL, Melike GENÇ, Cennet ÖZKARPUZCU
Bulgular	Tuğba Cevriye ÖZKARAL, Melike GENÇ, Cennet ÖZKARPUZCU
Tartışma ve Yorum	Tuğba Cevriye ÖZKARAL, Melike GENÇ, Cennet ÖZKARPUZCU

Finansal Destek: Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır.

Veri Kullanılabilirlik Beyanı: Makale ile ilgili tüm veriler makalenin içinde yer almaktadır.

Çıkar Çatışması: Yazarların araştırma ile ilgili diğer kişi, kurum ve kuruluşlarla ve yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Bu eser CC BY (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.tr>) ile lisanslanmıştır.

Sorumluluk Reddi/Yayıncı Notu: Tüm yayınlarda yer alan ifade, görüş ve veriler yazar(lar) ve katkıda bulunan(lar)ın görüşleridir. IJETSAR ve/veya editör(ler), içerikte belirtilen herhangi bir fikir, yöntem, talimat veya üründen kaynaklanan kişiler veya mülke yönelik zararlardan ve ihlallerden sorumlu değildir.